

Kulturförvaltningen
Stadsarkivet

Dnr KUL 2025/1141
Dnr SSA 2025/4739

Handläggare
Kulturförvaltningen
Karin Rowland
Telefon: 08-508 31 920

Till
Kulturnämnden
2025-10-21

Stadsarkivet
Johanna Törnros
Telefon: 08-508 28 409

Handlingsplan för romsk inkludering 2030 (KS 2025/809)

Svar på remiss från kommunstyrelsen.

Förvaltningarnas förslag till beslut

1. Kulturnämnden överlämnar kulturförvaltningens och Stadsarkivets tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bett kulturnämnden att yttra sig över en remiss av Handlingsplan för romsk inkludering 2030. Den riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser och är en av sex handlingsplaner som tillhör Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet).

Handlingsplanens övergripande mål är att staden säkerställer romers lika tillgång till de mänskliga rättigheterna genom att motverka antiziganism och främja romsk inkludering. Handlingsplanen ska stärka, utveckla och samla stadens arbete för romsk inkludering. Fokus för handlingsplanen är framförallt arbete mot diskriminering av romer och insatser för de romer som befinner sig i ett socialt och ekonomiskt utanförskap.

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet ställer sig bakom handlingsplanen och bedömer att föreslagna mål och insatser ligger i linje med förvaltningarnas respektive uppdrag. Att motverka diskriminering och ojämlikhet är en viktig del i arbetet med att säkerställa romers lika tillgång till stadens välfärd och service, där kultur är en viktig del. För att lyckas i arbetet är det viktigt med samverkan och samordning mellan stadens förvaltningar och bolag samt det romska civilsamhället. Det handlar exempelvis om

Kulturförvaltningen
Administrativa staben

Askebykroken 13
Box 8100
163 08 Spånga
Växel 08-50831900
Fax
kultur@stockholm.se
<https://start.stockholm>

utveckling av målgruppsanpassade arbetssätt och trygga mötesplatser samt samordning för att skapa bättre former för dialog och inflytande för romer.

Ärendet

Kommunstyrelsen har bett kulturnämnden att yttra sig över en remiss av Handlingsplan för romsk inkludering 2030. Handlingsplanen riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanens övergripande mål är att staden säkerställer romers lika tillgång till de mänskliga rättigheterna genom att motverka antiziganism och främja romsk inkludering.

Romer har befunnit sig inom Sveriges gränser sedan 1500-talet och är även en av Sveriges fem erkända nationella minoriteter. Idag lever flera grupper av romer i Sverige, bland annat resanderomer, svenska romer, finska romer, utomnordiska romer och nyanlända romer från före detta Jugoslavien.

Romer har genom historien utsatts för omfattande strukturell rasism, diskriminering och stigmatisering som har lett till utanförskap för många romer. Romsk inkludering handlar om att säkerställa romers lika tillgång till de mänskliga rättigheterna så som rätten till utbildning, arbete, hälsovård, sociala och kulturella rättigheter samt motverka diskriminering och marginalisering. Det handlar också om att skapa förutsättningar som möjliggör för romer att fullt ut delta i samhället och om att öka den ömsesidiga tilliten mellan romer och det offentliga.

Handlingsplanen är en av sex handlingsplaner som tillhör Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) (Dnr KS 2023/1159). Handlingsplanen utgår från samma tre fokusområden som MR-programmet.

- Kunskap och information
- Välfärd och service
- Delaktighet och inflytande

Handlingsplanen ska stärka, utveckla och samla stadens arbete för romsk inkludering. Den konkretiserar arbetet med lika rättigheter för romer och stadens ansvar för att motverka antiziganism och främja romsk inkludering. Fokus för handlingsplanen är framförallt arbete mot diskriminering av romer och insatser för de romer som befinner sig i ett socialt och ekonomiskt utanförskap. Arbete som främjar jämställdhet och barns rättigheter ska särskilt prioriteras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa staben inom kulturförvaltningen tillsammans med Stadsarkivet. Kulturstrategiska staben och Stockholms stadsbibliotek har deltagit i beredningen av ärendet.

Förvaltningarnas synpunkter

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet ställer sig bakom handlingsplanen och ser positivt på att mål och insatser konkretiseras med utgångspunkt i de fokusområden som har identifierats i MR-programmet. Handlingsplanen är ett viktigt styrdokument för att stärka stadens arbete för att säkra romers rättigheter.

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet bedömer att identifierade förflyttningar är relevanta och att föreslagna mål och insatser ligger i linje med förvaltningarnas respektive uppdrag. Att motverka diskriminering och ojämlikhet är en viktig del i arbetet med att säkerställa romers lika tillgång till stadens välfärd och service, där kultur är en viktig del. För att lyckas i arbetet är det viktigt med samverkan och samordning mellan stadens förvaltningar och bolag samt det romska civilsamhället. Det handlar exempelvis om utveckling av målgruppsanpassade arbetsätt och trygga mötesplatser samt samordning för att skapa bättre former för dialog och inflytande för romer.

Kunskap och information

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet instämmer i att det finns fortsatta behov av insatser för att säkerställa goda kunskaper om romers levnadsvillkor och ett jämlikt bemötande bland stadens medarbetare. Kulturförvaltningen genomför regelbundet kunskapshöjande insatser för medarbetare inom Stockholms stadsbibliotek. Biblioteken arbetar också med att synliggöra romsk historia och kultur utifrån litteratur, aktiviteter och romers egna berättelser.

Stadsarkivet arbetar kontinuerligt med att öka kunskapen om alla former av rasism och diskriminering, lyfta fram grupper som varit underrepresenterade genom historien i skolmaterial och publika program samt belysa romers villkor genom att bidra med det historiska perspektivet.

Välfärd och service

Handlingsplanen lyfter fram bibliotek som en viktig mötesplats för romer. Stockholms stadsbibliotek arbetar för att romer ska uppleva biblioteket som en trygg och inbjudande plats. Biblioteken genomför uppsökande arbete tillsammans med det romska

civilsamhället och andra aktörer samt genomför olika typer av insatser för att nå ut med bibliotekets erbjudande till målgruppen.

Handlingsplanen lyfter fram romska läsambassader som ett exempel på målgruppsanpassade arbetssätt. Projektet *Romska läsambassader* är ett avslutat initiativ inom Kulturrådet. Dåvarande läsambassadören Bagir Kwiek bjöd in svenska folkbibliotek till att bli romska läsambassader under åren 2020-2022. Syftet var att stötta biblioteken i att vidareutveckla sin verksamhet kring minoriteten romer och nationella minoriteter. Högdalens bibliotek, Farsta bibliotek, Rinkeby bibliotek och Tranströmerbiblioteket samt Kulturhuset Stadsteaterns bibliotek Lava, Rum för barn och Tio Tretton utsågs då till romska läsambassader. Stockholms stadsbibliotek fortsätter att arbeta enligt projektets intentioner i ordinarie verksamhet. Det innebär ett aktivt arbete med romani chib-språk och minoritetsperspektivet både i bestånd och aktiviteter inom hela organisationen, inte bara på de bibliotek som utnämndes till romska läsambassader i projektet. Eftersom *Romsk läsambassad* är ett avslutat projekt föreslår kulturförvaltningen att skrivningar om romsk läsambassad tas bort ur handlingsplanen.

Delaktighet och inflytande

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet ser positivt på handlingsplanens ambition att tydliggöra stadens arbete med att tillgodose romers rätt till delaktighet och inflytande.

Förvaltningarna vill samtidigt framhålla att stadens sammanhållna struktur för delaktighet och inflytande som presenteras i *Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter* inte ger tillräcklig vägledning i hur samråd och öppna samråd ska utformas och genomföras.

Kulturnämnden lyfts som en av flera nämnder fram som särskilt ansvarig för att möjliggöra att romer har delaktighet och inflytande i frågor som berör dem genom samråd. Kulturnämnden lyfts också som en av flera nämnder fram som särskilt ansvarig för att regelbundet arrangera öppna samråd för att möjliggöra delaktighet och inflytande i stadens arbete med romsk inkludering inom nämndens ansvarsområde. Förvaltningarna efterlyser en stadsövergripande styrning, samordning och vägledning vad gäller dessa samråd för att säkerställa ett helhetsperspektiv och enhetliga arbetssätt inom staden.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Lennart Ploom
Stadsarkivarie
Stadsarkivet

Bilagor

1. Remiss av Handlingsplan för romsk inkludering 2030.
Remisstid 2025-10-24.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-10-10
Lennart Ploom, Förvaltningschef	2025-10-10